

Motion till riksdagen 2018/19:2819

av Tobias Billström m.fl. (M, C, KD, L)

Reformagenda för Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa inträdesjobb för att underlätta för nyanlända och unga med kort utbildning att få ett arbete och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja framväxten av fler RUT-jobb och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga ned Arbetsförmedlingen i sin nuvarande form och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka möjligheterna till vidareutbildning och omställning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det för asylsökande ska vara möjligt att jobba från dag ett i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samhällsintroduktion och undervisning i svenska bör göras obligatoriskt för asylsökande från dag ett i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över att utöka samhällsorienteringen för nyanlända till 100 timmar och hur samhällsorienteringen kan förbättras vad gäller innehåll och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra sfi-undervisningen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om yrkessvenska på jobbet och möjligheten att kombinera sfi och yrkesvux och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa obligatorisk språkförskola för nyanländas barn och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra möjligheterna för nyanlända att vidareutbilda sig och validera sina kunskaper, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra kvaliteten på och öka valfriheten inom vuxenutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa aktivitetskraven under etableringstiden och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur en förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretagande kan utformas och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att EU-lagstiftning som grundregel enbart ska införas på miniminivå och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att principen ”en regel in – en regel ut” bör användas när det gäller lagstiftning som påverkar företagande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta generationsväxlingar i företag och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverket för personaloptioner ska förbättras, förenklas och göras mer konkurrenskraftigt och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta arbetskraftsinvandring vad gäller högkvalificerad arbetskraft och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka antalet anställda inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en särskild lönesatsning riktad mot poliser och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad möjlighet att deltidsanställa poliser och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett utrustningslyft inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över en garanterad uttryckningstid vid allvarliga brott och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att polisens tillståndskrav på kameraövervakning bör tas bort och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra vissa av polisens specialenheter och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka skyddet för poliser och annan blåljuspersonal och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Kriminalvårdens arbete med att förebygga återfall och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dagens system med automatisk villkorlig frigivning bör slopas och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsevärt skärpa straffen för brott som är kopplade till kriminella uppgörelser och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en ny form av påföljd, vistelseförbud, och tillkännager detta för regeringen.

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att straffen för vapenbrott bör skärpas och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att innehav av handgranater ska rubriceras som vapenbrott och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa straffen för de som överlåter narkotika till andra, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om metoder för att motverka kriminalitet och öka tryggheten i utsatta områden och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett nationellt exitprogram och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en särskild enhet inom Kriminalvården för unga gängmedlemmar och tillkännager detta för regeringen.
38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka vittnesskyddet och tillkännager detta för regeringen.
39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa straffen för övergrepp i rättsak och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa straffen för våldtäktsbrott av normalgraden och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över straffen för sexualbrott i skärpande riktning och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en ny brottsrubricering, grovt sexuellt ofredande, och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa straffen för sexuellt övergrepp och tillkännager detta för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förlänga preskriptionstiderna för sexualbrott och att helt ta bort dem vid sexualbrott mot barn och tillkännager detta för regeringen.
45. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskilda sexualbrottsgrupper inom polisen och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördubbla kränkingsersättningen och tillkännager detta för regeringen.
47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa straffen för inbrott och tillkännager detta för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dagens form av mängdrabatt bör slopas och ersättas med ett system där fler brott än det grövsta ska straffas fullt ut och tillkännager detta för regeringen.
49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka tullens befogenheter och tillkännager detta för regeringen.
50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvisning på grund av brott bör användas i fler fall och tillkännager detta för regeringen.
51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa tillträdesförbud till butiker och tillkännager detta för regeringen.
52. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa antalet i Sverige godkända id-handlingar och tillkännager detta för regeringen.
53. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör införas en brottsofferportal dit de som utsatts för ett bedrägeri eller it-brott kan vända sig och tillkännager detta för regeringen.

54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en egen brottsrubricering för hedersbrott och tillkännager detta för regeringen.
55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hedersmotiv som en särskild straffskärpningsgrund och tillkännager detta för regeringen.
56. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka det straffrättsliga skyddet mot tvångsäktenskap och tillkännager detta för regeringen.
57. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det måste bli enklare att förhindra att någon förs ut ur landet ofrivilligt för ett tvångsäktenskap utomlands, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
58. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en tvångsäktenskapsenhet, liknande Forced Marriage Unit, och tillkännager detta för regeringen.
59. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om straffrättsligt ansvar för vårdnadshavaren vid könsstympning av flickor och tillkännager detta för regeringen.
60. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder så att inga offentliga medel utbetalas till organisationer som sanktionerar hedersrelaterad brottslighet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
61. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utvecklad och breddad kömiljard, kopplad till den lagstadgade vårdgarantin, och tillkännager detta för regeringen.
62. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om insatser för ökad öppenhet och uppföljning gällande information om väntetider, tillgänglighet och kvalitet inom vården och tillkännager detta för regeringen.
63. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om vite eller sanktioner ska kunna åläggas huvudmän som inte uppfyller vårdgarantin, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att genomföra en nationell primärvårdsreform och tillkännager detta för regeringen.
65. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge fler patienter en fast läkarkontakt och tillkännager detta för regeringen.
66. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till en nationell samordning av kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården, inklusive ett sjuksköterskelyft, och tillkännager detta för regeringen.
67. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om prestationsbaserade resurser och förstärkt vårdgaranti vad gäller barn- och ungdomspsykiatri och tillkännager detta för regeringen.
68. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka tillsynen och uppföljningen av barn- och ungdomspsykiatri och tillkännager detta för regeringen.
69. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda orsakerna till den ökade psykiska ohälsan och tillkännager detta för regeringen.
70. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka suicidforskningen och suicidpreventionen och tillkännager detta för regeringen.
71. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att inrätta barn- och familjecentraler och tillkännager detta för regeringen.
72. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka samordningen med elevhälsan och tillkännager detta för regeringen.

73. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad koncentration av högspecialiserad vård och tillkännager detta för regeringen.
74. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka möjligheten till valfrihet inom specialiserad slutenvård och tillkännager detta för regeringen.
75. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vårdval för seniorvård och tillkännager detta för regeringen.
76. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade kvalitetskrav, förstärkt kontroll och skärpta sanktioner i välfärden, oavsett om det är offentlig eller fristående huvudman, och tillkännager detta för regeringen.
77. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa tioårig grundskola och tillkännager detta för regeringen.
78. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att betyg bör införas från årskurs fyra och tillkännager detta för regeringen.
79. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över läroplaner och kursplaner och tillkännager detta för regeringen.
80. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinrätta och utveckla de nationella proven och tillkännager detta för regeringen.
81. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om digitalisering och extern rättning av nationella prov och tillkännager detta för regeringen.
82. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad undervisningstid i grundskolan och tillkännager detta för regeringen.
83. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förhöjd studietakt i grundskolan respektive förlängd skolplikt och tillkännager detta för regeringen.
84. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad undervisningstid i svenska för nyanlända barn och unga och tillkännager detta för regeringen.
85. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler speciallärare och lärare i svenska som andraspråk och tillkännager detta för regeringen.
86. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket kring förberedelseklasser och tillkännager detta för regeringen.
87. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rektorers befogenheter att prioritera om i timplanen för nyanlända elever och tillkännager detta för regeringen.
88. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler karriärtjänster i utanförskapsområden och tillkännager detta för regeringen.
89. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa skollagen i syfte att underlätta för rektorer att flytta elever som hotar eller mobbar andra elever, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
90. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skriftligt ordningsomdöme i terminsbetygen och tillkännager detta för regeringen.
91. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om sex och samlevnad ska vara en obligatorisk del av lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
92. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla det fria skolvalet och tillkännager detta för regeringen.
93. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över kö- och antagningssystem inom skolvalet, utan att de som står i kö redan i dag omfattas, och tillkännager detta för regeringen.

94. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
95. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompletterande pedagogisk utbildning och tillkännager detta för regeringen.
96. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa nationella riktlinjer för hur olika yrkesgrupper kan avlasta lärare och tillkännager detta för regeringen.
97. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla studie- och yrkesvägledning och tillkännager detta för regeringen.
98. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny, tvåårig yrkesskola och tillkännager detta för regeringen.
99. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur lärlingsutbildningar kan utökas och breddas och hur antalet yrkescolleger kan bli fler och tillkännager detta för regeringen.
100. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om högskolebehörighet och gymnasieprogram och tillkännager detta för regeringen.
101. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fossilfri laddning och tankning och tillkännager detta för regeringen.
102. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur nuvarande bonus–malussystem kan utvecklas och tillkännager detta för regeringen.
103. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av hur och om skatten på all elektrifierad kollektivtrafik, tunga fordon samt miljölastbilar skulle kunna sänkas och tillkännager detta för regeringen.
104. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om nedsättningen av energiskatten på el bör gälla även för mindre fartyg och tillkännager detta för regeringen.
105. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur klimatsmart teknik inom svensk industri kan stimuleras och tillkännager detta för regeringen.
106. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om företag som vill göra miljöförbättrande åtgärder, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
107. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på det internationella miljöarbetet och tillkännager detta för regeringen.
108. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatorisk inblandning av förnybart bränsle för flyget och tillkännager detta för regeringen.
109. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om klimatstyrande start- och landningsavgifter för flyget och tillkännager detta för regeringen.
110. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör driva på internationellt för att omförhandla de internationella avtal och konventioner som sätter stopp för en beskattning av flygbränsle och tillkännager detta för regeringen.
111. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en riktad satsning på forskning om och utveckling av biobränslen för flyget och tillkännager detta för regeringen.
112. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en bred utredning i syfte att stärka den grundlagsskyddade äganderätten och egendomsskyddet och tillkännager detta för regeringen.
113. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga inrättandet av ett nytt Sveaskogsprogram och tillkännager detta för regeringen.

114. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avancerad vattenreningsteknik och tillkännager detta för regeringen.
115. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att driva på det internationella samarbetet för att motverka övergödning, giftiga utsläpp och nedskräpning och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Trots att det finns mycket att vara stolt över i Sverige och mycket fungerar bra är det uppenbart att det finns en rad stora problem att ta itu med. Vi tror på Sverige och även svåra problem kan lösas, men det förutsätter genomförandet av konkreta politiska reformer.

Under föregående mandatperiod har den rödgröna regeringen misslyckats med att upprätthålla förtroendet för grundläggande samhällsfunktioner. Trots ekonomisk högkonjunktur är polistätheten den lägsta på tio år, vårdköerna har fördubblats och alltför många elever lämnar grundskolan utan behörighet till gymnasiet. Antalet utsatta områden har blivit fler. Det finns en stor grupp nyanlända som aldrig kommer in på arbetsmarknaden eller blir en del av samhällsgemenskapen. De klimatfarliga utsläppen har slutat att sjunka och centrala värden som äganderätten utmanas.

Det behövs därför ett konkret reformprogram, både för att stärka det som är bra med Sverige och för att vända utvecklingen där den går åt fel håll. Mycket kommer att ta tid och kräva ett långsiktigt och målmedvetet arbete.

Det handlar om att förbättra förutsättningarna för jobb och företagande, som är avgörande för Sveriges välbefinnande och en viktig del av lösningen på integrationsproblemen.

Det handlar om att öka tryggheten och pressa tillbaka brottsligheten. Se till att vi får en svensk kunskapskola, som gör att fler elever kan komma vidare i livet, och att sjukvården finns tillgänglig när man behöver den samt att miljöpolitiken och Sveriges roll i klimatarbetet behöver stärkas och riktas mot konkreta resultat.

Fler jobb, stärkt integration och goda villkor för Sveriges företag

Fler nya jobb, bättre matchning och underlättad kompetensförsörjning

Trots en god konjunktur, stark efterfrågan på arbetskraft samt en ökande sysselsättning har tudelningen på arbetsmarknaden ökat. Särskilt utrikes födda och de som saknar gymnasiekompetens drabbas mer än andra. Att integrationen förbättras är avgörande för att Sverige ska kunna pressa tillbaka det utanförskap som drabbar denna grupp. Det förutsätter en politik som både ger möjligheter till integration, men som också ställer krav på egna ansträngningar. De människor som får uppehållstillstånd ska ges möjlighet att komma in i vårt land och stå på egna ben.

Genom fler jobb och fler och nya vägar till jobb så kan utanförskapet brytas. Fler kan försörja sig själva, i stället för att leva på bidrag, och bygga en bättre framtid för sig

och sin familj. Fler jobb stärker också Sverige – vår sammanhållning, tillväxt och välfärd.

Alliansen föreslår därför att inträdesjobb ska införas, för att fler ska kunna komma in på arbetsmarknaden. Det är en förenklad anställning för nyanlända de fem första åren i Sverige och för unga upp till 23 år utan gymnasieexamen. Lönen uppgår till 70 procent av rådande ingångslön i branschen, anställningen får innehåsa i maximalt tre år och arbetsgivaravgiften slopas under lika lång tid.

Införandet av RUT-avdraget var en framgångsrik reform för att få fler av dem som tidigare stod långt ifrån arbetsmarknaden, bland annat utrikes födda kvinnor, att ta klivet till jobb och egen försörjning.

Alliansen föreslår därför att reformen bör utvecklas ytterligare. Taket för RUT-avdraget bör tredubblas, till 75 000 kronor, och dessutom breddas till att också inkludera trygghets-, tvätt- samt flytt- och hämttjänster. Det handlar exempelvis om tvätt av kläder utanför hemmet eller tillsyn av hemmet vid resa eller frånvaro. Samtidigt vill vi utreda om ett mer generöst avdrag för äldre kan införas – ett bredare hemavdrag för personer över 70 år, där fler eller alla enklare tjänster i hemmet berättigar till skattereduktion.

Samtidigt som unga utan gymnasieutbildning och nyanlända har svårt att komma in på arbetsmarknaden vittnar många svenska företag om omfattande rekryteringsproblem och att matchningen på arbetsmarknaden försämrats.

Arbetsförmedlingen, som har den viktigaste statliga matchningsfunktionen, misslyckas med sitt uppdrag. Enligt SCB:s arbetskraftsundersökning 2017 förmedlades under 15 procent av alla jobb genom Arbetsförmedlingen. Detta fordrar nya lösningar.

Alliansen vill därför genomföra en genomgripande arbetsförmedlingsreform, där det överordnade målet är att personer med svag anknytning på arbetsmarknaden ska få bättre stöd att etablera sig. Arbetsförmedlingen bör läggas ned och ersättas med en ny, mindre statlig myndighet. Matchningsfunktionen bör samtidigt öppnas upp för fristående, etablerade aktörer som får ersättning efter resultat i form av varaktigt jobb, så att stödet till de arbetssökande blir mer effektivt. Stödet till personer med funktionsnedsättning ska värnas fullt ut.

Matchning, kompetensförsörjning och den enskildas egna jobbchanser bör också förbättras genom att stärka möjligheterna till vidareutbildning och omställning, för att underlätta omstart senare i livet. Bland annat genom att se över hur studiemedelsystemet kan ändras så att den som är äldre eller har högskoleexamen får ökade möjligheter till att studera även senare i livet.

Förbättrad integration

Integration är mer än ett jobb, men utan ett jobb blir integrationen omöjlig. Att jobbskapandet och arbetsmarknaden fungerar är därför avgörande för att lösa integrationsproblemen. De som får uppehållstillstånd ska snabbt ges möjlighet att komma in i vårt land, stå på egna ben och lära sig svenska.

Att insatser sätts in direkt när man kommer till Sverige är därför särskilt viktigt. Det ska vara möjligt att jobba under asyltiden, och samhällsintroduktion och undervisning i svenska bör göras obligatoriska från dag ett i Sverige. Samhällsorienteringen bör dessutom byggas ut till 100 obligatoriska timmar och förbättras vad gäller innehåll.

Att kunna språket är avgörande för att bli en del av samhället och för att kunna komma in på arbetsmarknaden. Alliansen föreslår därför att sfi-undervisningen

förbättras genom att individuella prestationsplaner ska omfatta eleverna, att nivåindelningen i undervisningen ska förbättras och att sfi-anordnade ersätts efter resultat. Möjligheterna att lära sig yrkessvenska på jobbet samt att kombinera sfi och yrkesvux ska också förstärkas.

Förskolan fyller en särskilt viktig roll för de barn som inte talar svenska eller som inte har föräldrar som är svensktalande. Alliansen föreslår därför att obligatorisk språkförskola för nyanländas barn ska införas, så att inga barn ska börja grundskolan utan att kunna svenska.

Det behövs också ökade insatser för att fler nyanlända ska ges möjlighet att vidareutbilda sig och validera sina kunskaper. Det handlar om insatser för att korta handläggningstiderna samt se över om resurserna till validering och komplettering av akademiska utbildningar kan stärkas.

För att korta vägarna till jobb behövs det större flexibilitet och valmöjligheter för individen vad gäller vuxenutbildning, samtidigt som alla utbildningar ska hålla hög kvalitet.

Alliansen avser verka för högre kvalitet på utbildningsanordnare i vuxenutbildningen under offentlig tillsyn, bland annat genom att se över hur ersättningsystemet kan göras prestationsbaserat, samt verka för att den studerande i högre grad ska få välja bland dessa anordnare.

Samtidigt som det ska finnas goda möjligheter att integreras här, så krävs också att samhället ställer högre krav på egna ansträngningar från den enskilde. Därför föreslås det att aktivitetskraven under etableringen skärps. Ersättningen ska sänkas, och det i större omfattning än i dag, då man utan giltigt skäl inte deltar i etableringsinsatser.

Civilsamhället spelar också en avgörande roll för integrationen, då olika verksamheter visat sig effektiva vad gäller att förmedla exempelvis jobbkontakter, information om det svenska samhället och bidra till kunskaperna i svenska språket. Civilsamhällets insatser för en förbättrad integration ska därför främjas.

Fler växande företag

För att långsiktigt stärka Sverige måste fler företag kunna starta, växa och konkurrera på den globala världsmarknaden. Möjligheten för företagande och entreprenörskap får de inte bromsas av orimligt höga skatter och snåriga regleringar på hemmaplan eller av protektionism i omvärlden. Sverige måste ha ett företagsklimat i världsklass som premierar innovation och entreprenörskap, där företagen kan konkurrera globalt och där Sverige får ett försprång in i den nya digitaliserade ekonomin.

Innovation, forskning och utveckling är avgörande för den långsiktiga tillväxten och välståndsskapandet. Med växande företag och ökad produktivitet möjliggörs satsningar på välfärdens kärna och ett högre välstånd. Valfrihet ska värnas i välfärden och företagande kan bidra till mångfald och förbättringar av kvaliteten.

Småföretagen spelar en viktig roll i jobbskapandet. I flera andra länder finns samtidigt system som ger möjlighet till omfattande regelförenklingar för de absolut minsta företagen. Det bör därför utredas hur en kraftig förenkling av beskattning och regelverk för mikroföretagande kan genomföras. I enlighet med det tillkännagivande som riksdagen gjorde till regeringen i januari 2017 så bör även aktiekapitalet för att starta företag sänkas till 25 000 kronor, för att fler ska kunna ta steget till entreprenörskap.

Även det generella regelförenklingsarbetet bör stärkas. Regeringen bör därför verka för att EU-lagstiftning som grundregel enbart ska införas på miniminivå och att lagstiftningsarbetet sker efter principen ”en regel in – en regel ut” när det gäller lagstiftning som påverkar företagande.

Sveriges företag står också inför en omfattande generationsväxling. För ett familjeföretag innebär en överlåtelse inom familjen ofta en betydligt högre skatt, jämfört med om bolaget säljs externt. För att främja långsiktigt företagande bör generationsväxlingar underlättas, genom att den extra beskattningen, jämfört med om företaget säljs till någon utomstående, tas bort.

För att säkerställa att framgångsrika företag vill etablera sig och utvecklas i Sverige måste möjligheten att rekrytera kompetent arbetskraft vara god. För nystartade företag är det ofta inte möjligt att erbjuda konkurrenskraftiga löner till nyckelmedarbetare. I stället kan erbjudandet av personaloptioner vara ett alternativ. Därför bör regelverket för personaloptioner förbättras, förenklas och göras mer konkurrenskraftigt. Samtidigt bör en ytterligare bredare modell, där fler och större företag kan omfattas, utredas.

För att ytterligare förbättra företagens tillgång på kompetens bör arbetskraftsinvandring av högkvalificerad arbetskraft underlättas. Alliansen föreslår att en ny form av visum för att söka jobb eller starta företag införs, för högutbildade och experter, samt att insatser för att korta handläggningstiderna vid arbetskraftsinvandring och åtgärder för att stoppa kompetensutvisningar vidtas.

Ökad trygghet

En fungerande polis och ett effektivare rättssystem

Ett tryggare Sverige handlar om att bryta utanförskapet, att skolan ger eleverna förutsättningar att ta sig vidare i livet och om att skapa framtidstro.

Samtidigt behövs krafttag mot den allvarliga utvecklingen där brottsligheten blir grövre, de utsatta områdena fler och skjutningarna återkommer. Gängkriminaliteten måste stoppas och det som missvisande kallas för vardagsbrott måste förhindras.

Lag och ordning är en kärnuppgift som staten inte får svika. Det handlar om att medborgarna ska känna sig trygga, oavsett var man bor. Polisen ska finnas där när man behöver den.

Arbetet med att upprätthålla lag och ordning i hela landet måste prioriteras, för att säkerställa ett tryggt Sverige.

Antalet poliser per capita i Sverige är det lägsta på 10 år. Historiskt många studenter hoppar av polisutbildningen och historiskt många poliser väljer att lämna yrket i förtid. Detta sker samtidigt som Sverige är i starkt behov av fler poliser i såväl våra storstäder som på landsbygden.

Alliansen vill därför öka antalet anställda inom polisen med 10 000 till år 2024.

Lönerna inom poliskåren är i dag alldeles för låga i förhållande till de krav som ställs på polisyrket. För att få fler poliser att både välja yrket och stanna i yrket bör en särskild lönesatsning riktad mot poliser genomföras.

Ytterligare ett sätt att möta behovet av fler poliser i tjänst är att införa en ökad möjlighet att deltidsanställa poliser.

För ett tryggt och verkningsfullt arbete måste polisen ha tillgång till modern utrustning och till sådan utrustning som anses vara behövlig. Ett utrustningslyft bör därför genomföras, som bland annat ska syfta till att samtliga poliser i yttre tjänst ska ha modern skyddsutrustning.

Polisens förmåga att ingripa mot brott ska stärkas och fler brott ska utredas och lagföras. Polisens effektivitet bör därför förbättras. Detta kan göras genom inrättandet av tydliga och mätbara mål, täta resultatuppföljningar och ett större ansvarsutkrävande av chefer inom polisen. Även införandet av en garanterad uttryckningstid, vid allvarliga brott, bör ses över.

I syfte att öka tryggheten och öka möjligheten till säkrad bevisning föreslår Alliansen att polisens tillståndskrav för kameraövervakning tas bort och ersätts med en anmälningsplikt.

För att öka lagföringen av exempelvis narkotikabrott och sexualbrott bör vissa av polisens specialenheter återinföras. Sådan specialistkompetens är i många fall ett effektivt och behövligt sätt att bekämpa och utreda viss brottslighet, som av olika anledningar kan medföra svårigheter i utredningsarbetet.

I dag utsätts också många poliser för hot, trakasserier och våld. Angreppen är allvarliga för enskilda, men också ett ytterst ett angrepp mot vår rättsordning och något som kraftfullt ska motverkas. Alliansen vill därför stärka skyddet för poliser och annan blåljuspersonal.

Parallellt med att polisen förstärks måste också rättsväsendet i övrigt förstärkas. Den som har begått brott ska straffas på ett sätt som motsvarar den skada och kränkning som brottet faktiskt har inneburit. Fler med livslång kriminalitet ska också kunna lämna brottsligheten bakom sig och färre unga ska inleda en kriminell karriär.

Därför bör Kriminalvårdens arbete med att förebygga återfall förstärkas. Det handlar bland annat om att stärka avhoppbarverksamheten och stärka samverkan mellan berörda myndigheter och civilsamhället, för att få till stånd en adekvat utslussning.

Dagens system med automatisk villkorlig frigivning efter två tredjedelar av strafftiden bör samtidigt slopas och ersättas med ett system där större hänsyn tas bland annat till hur den enskilde skött sig under verkställigheten.

Krafttag mot gängkriminaliteten

Sverige har allvarliga problem med brott kopplade till kriminella uppgörelser. Enligt Polisen finns det i dag runt 5 000 kriminella aktörer och 200 kriminella gäng i Sverige. Våldet ökar både i omfattning och grovhet och det inkluderar ett ökat användande av skjutvapen och sprängmedel.

Gängens kriminalitet drabbar de som bor i Sveriges 61 utsatta områden extra hårt. Nära 70 procent av de boende i utanförskapsområdena uppger att det finns kriminella personer eller grupperingar som har en inverkan på området i något avseende.

Gängkriminaliteten måste mötas med kraft. Därför föreslås att straffen skärps avsevärt för brott kopplade till kriminella uppgörelser, för att fler gängkriminella ska sitta inlåsta längre tid.

Därtill bör en ny form av påföljd – vistelseförbud – kunna dömas ut för personer som har begått brott och som har anknytning till kriminella gäng. Det innebär ett förbud att vistas i ett visst geografiskt område under en viss tid efter ett avtjänat fängelsestraff vilket kan bidra till att bryta upp de kriminella gängen och gör att fler inte återvänder till sina gamla miljöer.

Flera ytterligare straffskärpningar bör också genomföras för att bättre bekämpa kriminella gäng och grov organiserad brottslighet. Straffen för vapenbrott bör skärpas och innehav av handgranater ska rubriceras som vapenbrott. De som överlåter narkotika till andra ska också bemötas med strängare straff än i dag.

Beprövade internationella och inhemska metoder för att motverka kriminalitet och öka tryggheten i utsatta områden bör användas i syfte att kunna genomföra fler och verkningfulla åtgärder.

För personer som vill lämna kriminaliteten bakom sig bör det finnas adekvat stöd så som ett nationellt exitprogram.

Grovt kriminella unga bör i högre grad bemötas med de rehabiliteringsåtgärder som används för kriminella generellt. Socialtjänstens insatser räcker inte till för de ungdomar som ställer sig helt utanför samhällets spelregler. En särskild enhet inom Kriminalvården för unga gängmedlemmar bör därför komma på plats.

I dag har vi i Sverige ett problem med att förmå personer att anmäla brott och att vittna i domstol eftersom många är rädda för att drabbas av allvarliga repressalier. För att komma till rätta med den allvarliga problematiken bör vittnesskyddet stärkas och straffen för övergrepp i rättsak skärpas.

Åtgärder mot sexualbrott

En bred politisk samsyn har lett fram till en ny våldtäktslagstiftning som bygger på samtycke och att ett nytt oaktsamhetsbrott har införts i svensk rätt. Behovet av fler åtgärder är dock påtagligt. Antalet anmälda sexualbrott har nästan fördubblats under en tioårsperiod. År 2016 uppgav 70 000 unga kvinnor att de någon gång under året utsatts för ett sexualbrott. Utsattheten tycks därefter tyvärr fortsatt ökat från redan höga nivåer. År 2017 polisanmäldes 10 procent fler våldtäkter jämfört med 2016.

Brottsbalken infördes för mer än 50 år sedan och sedan dess har straffskalorna för sexualbrotten i princip stått oförändrade. Detta har medfört att straffen för våldtäkt och andra sexualbrott är förhållandevis låga i förhållande till andra brott i brottsbalken. Detta bör ändras.

Alliansen föreslår att straffen för våldtäktsbrott av normalgraden ska skärpas, så att bland annat straffminimum höjs från fängelse två år till fängelse tre år och även i övrigt se över straffen för ett antal andra sexualbrott i skärpande riktning.

Även en ny brottsrubricering – grovt sexuellt ofredande – bör införas, med minimistraff fängelse nio månader. Det ska till exempel ta sikte på situationer där grupper av gärningsmän angriper en person.

För sexuellt övergrepp ska straffen höjas till fängelse i minst sex månader.

I dag preskriberas en våldtäkt som begåtts mot en vuxen person efter tio år. Den tiden ska förlängas. Preskriptionstiden för sexualbrott mot barn bör tas bort helt.

De senaste åren har det rapporterats om hur anmälningar om sexuella övergrepp bortprioriteras eftersom en högt belastad Polismyndighet lägger resurserna på mordutredningar. Särskilda sexualbrottsgrupper bör därför införas i samtliga av polisens sju regioner. Detta för att säkerställa god kompetens om denna typ av brott samt för att motverka att anmälningar om sexuella övergrepp läggs på hög.

Användandet av tekniska lösningar bör också utvecklas för att stoppa tillgången till skildringar av sexuella övergrepp mot barn.

Rättsväsendet måste samtidigt präglas av ett tydligt brottsofferperspektiv och den som har blivit utsatt för ett brott ska få stöd och tas på allvar.

Alliansen föreslår att kränkingsersättningen ska fördubblas. Det skulle bland annat innebära att den som utsätts för ett våldtäktsbrott tilldelas en kränkingsersättning om runt 200 000 kronor i stället för dagens 100 000 kronor.

Åtgärder mot vardagsbrottslighet

I kampen mot den riktigt grova brottsligheten får vi aldrig glömma bort de brott som drabbar människor varje dag.

Under senare år finns exempelvis tydliga tecken på att Sverige blivit ett allt mer attraktivt land för utländska stöldligor. Enligt polisen står utländska stöldligor numera för hälften av alla inbrott i Sverige.

För att effektivt kunna bekämpa vardagsbrott föreslås ett antal åtgärder.

Straffen för inbrott bör skärpas genom att en ny bestämmelse – inbrottsstöld – införs, med minimistrafvet fängelse ett år.

Synen på mängdbrott och återfall bör också skärpas. Dagens form av mängdrabbatt bör slopas och ersättas med ett system där fler brott än det grövsta ska straffas fullt ut.

Därtill bör Tullens befogenheter stärkas, så att tulltjänstemän ska kunna hindra en person eller stoppa ett fordon med misstänkt stöldgods som är på väg att föras ut ur Sverige samt att fler postförsändelser ska kontrolleras.

Om man kommer från ett annat land för att vistas eller bo i Sverige ska man följa lagstiftningen som finns här. Utvisning på grund av brott bör därför användas i fler fall. Exempelvis bör utvisning vara möjligt även i fall då någon döms till fängelse mellan sex månader och ett år – oavsett om det föreligger risk för återfall i brott eller inte.

För att komma till rätta med vardagsbrott som snatterier och stölder bör det ses över om tillträdesförbud till butiker kan införas. Genom att begränsa möjligheterna att få tillträde till butikslokalerna för personer, som gång efter gång stjälar eller uppför sig illa, skapas en tryggare miljö både för butiksanställda och kunder.

Utsattheten för bedrägerier och annan it-relaterad brottslighet fortsätter att öka. Ett sätt för att motverka bedrägerier, identitetskapning och andra former av missbruk är att begränsa antalet i Sverige godkända id-handlingar.

Det bör också införas en brottsofferportal dit de som utsatts för ett bedrägeri eller it-brott kan vända sig för att få information och för att kunna spärra sina identitetsuppgifter på ett och samma ställe.

Motverka hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersrelaterat våld och förtryck har tyvärr blivit vardag för många unga människor i Sverige. Uppskattningar visar att över 100 000 flickor och pojkar begränsas av hedersförtryck. Dessa normer och värderingar hör inte hemma i ett modernt rätts-samhälle. Hedersrelaterad brottslighet och förtryck ska förebyggas, förhindras och straffas.

Därför föreslås att en egen brottsrubricering för hedersbrott införs. Bestämmelsen ska ha grov fridskränkning som förebild men ska omfatta gärningar som begås av flera olika personer i samförstånd. Hedersmotiv bör också införas som en särskild straffskärpningsgrund för alla former av hedersrelaterad brottslighet.

Även det straffrättsliga skyddet mot tvångsäktenskap bör stärkas och det måste bli enklare att förhindra att någon förs ut ur landet ofrivilligt för ett tvångsäktenskap utomlands.

Samtidigt bör det proaktiva arbetet mot tvångsäktenskap förbättras. Bland annat bör ett införande av en tvångsäktenskapsenhet, liknande Forced Marriage Unit som finns i Storbritannien, ses över.

Könsstympning av flickor är inte något som hör hemma i Sverige och vårdnadshavare som underlåter att skydda en flicka från könsstympning måste kunna straffas för det. Därför bör det införas ett tydligt straffrättsligt ansvar för vårdnadshavaren vid könsstympning av flickor.

En mycket viktig aspekt i arbetet mot hedersvåld är att öka kunskapen i hela rättsväsendet. Arbetet för att öka kompetensen hos kommuner och myndigheter om hedersbrott bör prioriteras.

Det är oacceptabelt att organisationer och religiösa samfund på olika sätt accepterar hedersrelaterad brottslighet. Sådana organisationer ska aldrig stödjas av staten med offentliga medel. Åtgärder måste vidtas så att det säkerställs att inga offentliga medel utbetalas till föreningar eller religiösa samfund som genomför barnvigslar eller sanktionerar annan hedersrelaterad brottslighet.

Hälso- och sjukvård som finns där när den behövs

Korta vårdköerna

Svensk hälso- och sjukvård håller ofta hög internationell medicinsk kvalitet. Samtidigt är det svårt att få vård i rätt tid. Sverige har bland Europas allra längsta väntetider i vården. Antalet personer som väntat i mer än vårdgarantins 90 dagar på operation och behandling inom specialistvården har fördubblats de senaste fyra åren. Som patient möter man också stora regionala skillnader i vården vad gäller väntetider och kvalitet.

Det krävs många åtgärder för att långsiktigt korta vårdköerna. En prioriterad och beprövad reform är dock att införa en utvecklad och breddad kömiljard, kopplat till den lagstadgade vårdgarantin. Kömiljarden ska till exempel även omfatta återbesök och rehabilitering för att bättre kunna möta behov hos patienter som är kroniskt och långvarigt sjuka.

Fokus ska också vara riktat på tydliga resultat. Då behövs det dels insatser för ökad öppenhet och uppföljning vad gäller väntetider, tillgänglighet och kvalitet inom vården, dels att se över om vite eller sanktioner ska kunna åläggas huvudmän som inte uppfyller vårdgarantin, om det visar sig att andra åtgärder inte räcker till.

Primärvårdsreform

Vården i Sverige är sjukhustung och den nära vården är för svagt utbyggd. Detta drabbar inte minst de mest sjuka, ofta äldre som är multisjuka och kroniskt sjuka. Många gånger tvingas äldre och barnfamiljer vänta i flera timmar på sjukhusens akutmottagningar. Primärvården och den samlade nära vården behöver därför byggas ut så att den blir det naturliga valet för de flesta patienter som söker vård. Särskilt viktigt

är det att förbättra den nära vården för äldre och svårt sjuka patienter. Det behövs även en tydligare helhetssyn gällande patientens vårdbehov.

I dag råder samtidigt stor brist på läkare i primärvården och alltför få har en fast läkarkontakt. Det gör att flertalet patienter upplever bristande kontinuitet i sina kontakter med vården.

Det bör därför ses över hur en nationell primärvårdsreform kan genomföras. Översynen ska ha som målsättning att alla patienter ska ha möjlighet att välja fastläkare och att samordningen kring patienten ska ske av ett vårdteam. I en sådan översyn bör det också ingå att se över hur erfarna legitimerade läkare och specialister inom andra fält än allmänmedicin ska kunna vara fastläkare inom primärvården och om hur det kan bli möjligt för ST-läkare, som ska bli specialister i allmänmedicin, att ha en egen patientlista.

För att möta den generella kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården bör nationell samordning övervägas vad gäller långsiktig planering av personal- och kompetensförsörjning inom vården. Även ett sjuksköterskelyft, med betald vidareutbildning och fler karriärvägar, bör ses över.

Förstärkt arbete mot psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan ökar och många barn, ungdomar och vuxna mår dåligt. Sedan 2014 är psykiatriska diagnoser den vanligaste orsaken till sjukskrivning. Vuxnas utsatthet när de mår psykiskt dåligt riskerar att bli barns utsatthet, och även gå i arv.

Den psykiska ohälsan i samhället måste minska. Det behövs en politik som fångar upp och stöttar när den egna kraften inte räcker till.

Att köerna till barn- och ungdomspsykiatri har tredubblats de senaste fyra åren är allvarligt. Det krävs därför reformer som fokuserar på att öka tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatri. Alliansen vill att prestationsbaserade resurser och den förstärkta vårdgarantin återinförs. Samtidigt bör det bättre säkerställas att vården håller hög kvalitet, tillsynen och uppföljningen av barn- och ungdomspsykiatri bör förbättras.

Det behövs också ökad kunskap om varför den psykiska ohälsan ökar så kraftigt. Orsaker bakom den ökande psykiska ohälsan bör därför utredas i syfte att kunna vidta hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser. Av samma anledning bör även suicidforskningen och preventionen stärkas.

Det är också avgörande att så tidigt som möjligt identifiera barn och unga som löper risk att drabbas av psykisk ohälsa. Ett sätt för att åstadkomma detta kan vara att skapa en struktur som underlättar ett tätare samarbete mellan yrkeskategorier som arbetar med barn och unga. Möjligheterna till att inrätta barn- och familjecentraler, där olika professioner arbetar tillsammans, bör därför utredas och elevhälsan i skolan bör kopplas mer samman med andra verksamheter, såsom socialtjänst, barn- och ungdomspsykiatri och sjukvården.

Mer högspecialiserad vård

Patienten och patientsäkerheten ska alltid sättas främst. Samtidigt ser vi hur vårdpersonal som utför mer avancerade behandlingar inte får göra det tillräckligt ofta för att utveckla eller upprätthålla expertis, eftersom patientunderlaget i enskilda landsting och regioner eller vid ett enskilt sjukhus är för lågt.

Genom att koncentrera den högspecialiserade vården nationellt kan ökad kvalitet och säkerhet för patienterna uppnås, vilket väl genomfört förbättrar förutsättningar för mer jämlik vård, högre patientsäkerhet och med ett mer effektivt resursutnyttjande i hela landet.

Högspecialiserad vård ska därför koncentreras när det är tydligt att det leder till att patientsäkerheten och kvaliteten i vården förbättras. I samband med det behöver den nationella samordningen och styrningen öka. Detta ska göras samtidigt som konsekvenser för den samlade akutsjukvården i hela landet beaktas och patientsäkerheten vad gäller den akuta vården säkerställs.

När den nya beslutsprocessen gällande den högspecialiserade vården finns på plats ska en tidig och kontinuerlig uppföljning genomföras.

Valfrihet och kvalitet

Såväl patienter som medarbetare främjas av att det finns mångfald och valfrihet i välfärden. Valfrihet ger varje patient möjlighet att välja vårdgivare, och att välja bort. Det ger medarbetare i vården ökade möjligheter att kunna utvecklas, specialisera sig samt få utökat ansvar och bättre löneutveckling. Vem som är huvudman för välfärden är inte det viktigaste, utan det handlar om kvalitet, resultat och patientnöjdhet.

Alliansen föreslår därför att valfriheten utvecklas. Bland annat genom att möjliggöra för patienten att kunna välja specialiserad slutenvård och genom att införa vårdval för seniorvård. Det senare underlättar för äldre, inte minst med omfattande vårdbehov, att erbjudas en mer sammanhållen vård.

Mångfald och valfrihet kan också utökas genom att trösklarna sänks för läkare att starta egen mottagning inom primärvården. Det bör därför ses över hur ersättningsmodeller som uppmuntrar till detta kan utformas.

Stor valfrihet kräver samtidigt noggrann kontroll och höga kvalitetskrav, oavsett om det är en offentlig eller fristående huvudman. Nationella kvalitetskrav för samtliga verksamheter inom välfärden ska fastställas och det behövs åtgärder för mer av öppenhet och transparens. En generell tillståndsplikt bör införas för att få bedriva skola, hälso- och sjukvård, omsorg och verksamhet inom socialtjänst och LSS. Med en väl fungerande tillståndsgivning som säkrar kvaliteten skapas också mer konkurrensneutralitet mellan offentliga och fristående vårdgivare.

För att komma tillrätta med kvalitetsbristerna krävs det även att dagens sanktioner skärps och förstärks.

Skola och utbildning – med fokus på kunskap

Höjda kunskapsresultat

Alliansen vill ta ett långsiktigt ansvar för den svenska skolan. Vi vill genomföra kunskapsreformer som ska få alla elever att lyckas, så att Sverige inom tio år är bland de tio bästa i kunskapsmätningen PISA. Svensk skola ska hålla hög kvalitet och vara tillgänglig för alla. Varje förälder ska kunna lita på att barnen får de kunskaper de behöver för att klara vuxenlivet och att det sker i en trygg miljö. Varje elev ska mötas av

höga förväntningar och ges det stöd som krävs för att kunna nå kunskapsmålen och förverkliga sina drömmar.

Att elevernas kunskaper höjs genom hela utbildningssystemet är avgörande för varje barns möjligheter, men också en av de viktigaste delarna för att stärka Sverige och för att motverka ett växande utanförskap.

För att ge mer tid till att nå kunskapsmålen ska grundskola göras tioårig genom att förskoleklassen blir årskurs ett. I syfte att stöd ska kunna sättas in så tidigt som möjligt ska det första skolåret även inkludera ett tydligare kunskapsmål om att läsa och förstå enklare texter samt att lågstadiet avslutas med ett nationellt prov. Förskollärare ska kunna kompetensutvecklas för att bli behöriga lågstadielärare och kunna arbeta i lågstadiet.

För att ytterligare bättre och tidigare kunna följa elevernas kunskapsutveckling ska även betyg införas från årskurs fyra.

Ett arbete med att stärka betoningen på kunskaper i alla ämnen bör startas upp och alla läroplaner och kursplaner bör ses över i syfte att kunna revideras för ökad tyngdpunkt på faktiska kunskaper och förtydligande av kunskapskraven.

Ett viktigt inslag i kunskapsuppföljningen är också att de nationella proven behålls och utvecklas och de prov som regeringen tagit bort under föregående mandatperiod återinrättas. För en mer likvärdig betygssättning ska proven digitaliseras och rättas externt, vilket också minskar lärarnas administrativa börda.

Jämfört med elever i andra länder har barn och unga i svensk grundskola betydligt mindre undervisningstid. Undervisningstiden bör därför utökas, med fokus på centrala baskunskaper såsom svenska och matematik, så att elever får mer tid till lärande.

I svensk skola finns samtidigt både elever som snabbt klarar av att nå kunskapsmålen såväl som elever som behöver längre tid för att klara dem. Därför bör förhöjd studietakt kunna ges till de elever i grundskolan som snabbare når kunskapsmålen, medan skolplikten bör kunna förlängas, eller undervisningstiden kunna utökas, för dem som riskerar att inte nå gymnasiebehörighet.

Ytterligare en insats är att varje skola verkar för att samtliga skoldagar ska innehålla någon form av fysisk aktivitet, vilket forskningen visar stärker kunskapsresultaten.

Bättre start för nyanlända elever

Nyanlända elever, särskilt de som kommit till Sverige högre upp i åldrarna, har kanske de allra svåraste förutsättningarna att klara skolan. Det behövs därför reformer som ser till att de ges en så bra start som möjligt i svensk skola.

Det är exempelvis av största vikt att nyanlända elever snabbt lär sig språket. Därför bör det ses över hur nyanlända barn och unga kan få utökad undervisningstid i svenska samt hur speciallärare och lärare i svenska som andraspråk kan bli fler, exempelvis genom olika fortbildningsinsatser.

Ingen elev ska riskera att bli kvar längre än nödvändigt i förberedelseklassen. Regelverket kring förberedelseklasser bör därför förtydligas för att säkerställa att så inte sker.

De nyanlända som kommer till Sverige i förskole- och lågstadieåldern klarar sig ofta förhållandevis bra och bör ha goda förutsättningar att uppnå grundskolans kunskapsmål.

De nyanlända som kommer till Sverige i mellanstadie- och högstadieåldern får däremot en alltför kort tid i skolan och hinner därmed kanske inte nå kunskapsmålen i grundskolan.

Rektorer bör därför kunna få långtgående befogenheter att prioritera om i timplanen för nyanlända elever så att målen i första hand nås i de viktigaste basämnena. Att dessa elever tar del av undervisning under lov och sommarlov bör också användas som verktyg för att fler ska klara kunskapsmålen.

Det är även avgörande att de skickligaste lärarna finns där de behövs som mest. Därför föreslås att fler karriärtjänster inrättas i utanförskapsområden.

Ordning och studiero i klassrummen

Kunskap kräver egna ansträngningar, men förmågan till kunskapsinläring kräver också att skolan är en trygg plats och att studiero råder.

Utvecklingen går dessvärre åt fel håll. Anmälningarna till Arbetsmiljöverket om hot och våld i skolan har exempelvis nära fördubblats under fem år.

Skolan ska vara fri från hot, mobbning och trakasserier och ingen ska tillåtas förstöra för elever som sköter sig. Därför föreslår Alliansen att skollagen skärps i syfte att underlätta för rektorer att flytta elever som hotar eller mobbar andra elever.

För ett stärkt fokus på ordning och reda ska det även vara möjligt för skolor att ge elever på högstadiet och gymnasiet ett skriftligt ordningsomdöme i terminsbetygen, men som inte ska ingå i slutbetyget.

För att stärka lärarnas kompetens inom områden som rör relationer, jämställdhet, sex och samlevnad samt könsroller och normer bör det ses över om sex och samlevnad ska vara en obligatorisk del av lärarutbildningen.

Ytterst har föräldrar ett stort ansvar för sina barns skolgång. Kontakterna mellan skolledare, lärare och förälder bör därför stärkas ytterligare, där roller, ansvar och skyldigheter tydliggörs.

Valfrihet och hög kvalitet inom skolan

Rätten att välja skola och en skolpeng som följer med eleven till den skola som väljs är en viktig grundläggande princip för Alliansens utbildningspolitik. Den ger alla elever och föräldrar en möjlighet att välja den skola som passar dem bäst, oavsett ekonomiska och sociala förutsättningar.

I stället för att i ifrågasätta det fria skolvalet behövs nu mer av valfrihet samt kunskap och kvalitet, för att möjliggöra ökad likvärdighet i skolan.

Skolvalet ska därför utvecklas med bättre information, tydliga jämförelser mellan skolor och mer öppenhet och transparens. Det lägger grunden för att alla ska göra ett aktivt val av grund- och gymnasieskola.

Det är också viktigt att se över hur kö- och antagningssystem skulle kunna utformas för ett bättre, mer tillgängligt och enklare skolval. Det bör därför göras en översyn om vilken ålder man som tidigast bör få ställa sitt barn i kö. De som redan står i kö i dag ska dock inte omfattas.

Alliansen värnar Sveriges mångfald av skolor samtidigt som vi vill stärka kvaliteten på alla skolor. Nationella kvalitetskrav ska därför införas. Kraven på huvudmännen behöver bli tydligare och innefatta ägar- och ledningsprövning och skarpare inspektioner. Skolor som inte klarar grundläggande kvalitetskrav ska ytterst kunna läggas ned eller tas över av annan huvudman.

Fler lärare med tid till undervisning

Sverige behöver fler skickliga lärare och fler lärare ska få använda sin tid till undervisning. Yrkets status ska stärkas så fler vill bli lärare och för att fler ska vilja stanna kvar och arbeta i sitt viktiga yrke.

En central del i detta är att förbättra lärarutbildningen, bland annat genom att skärpa antagningskraven till ämneslärarutbildningen och införa antagningsprov och lämplighetstest. Utbildningen bör även reformeras med större fokus på ämnesdidaktik och klassrumsledarskap.

Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) möjliggör för akademiker att sadla om och bli lärare och är ett sätt att möta rekryteringsbehovet. KPU bör utvecklas genom att längden på utbildningen kortas ned och studietakten höjs. Fristående aktörer bör också kunna starta och bedriva KPU.

Att fler yrkeskategorier avlastar lärarna i klassrummet, så att lärarna ska kunna lägga sin tid på undervisning, är avgörande då kontakten mellan lärare och elev är centralt för att höja kunskaperna. Nationella riktlinjer bör tas fram över hur lärarassistenter, socionomer och andra yrkesgrupper ska kunna avlasta lärarna.

En utbildning som leder till jobb

Svensk gymnasieutbildning ska inte vara en återvändsgränd. Den ska leda till arbete eller vidare utbildning.

Elever som inte har gymnasiebehörighet hamnar i dag på gymnasiets introduktionsprogram. Nyanlända ungdomar får dessutom oftast gå språkintrödn. Intrödnprogrammen har dock stora problem med att lyckas ge eleverna gymnasiebehörighet. En utvärdering från Skolverket (2016) visar att endast 30 procent av eleverna har gått vidare till ett nationellt gymnasieprogram tre år efter att de började på språkintrödn. Nästan hälften hade slutat gå på gymnasiet helt och hållet.

Varje år väljer också drygt 100 000 elever program till gymnasiet. Tyvärr fattar många elever beslut med bristfällig information. Att utveckla studie- och yrkesvägledning är därför centralt, så att fler elever ska kunna göra trygga och välinformerade val.

För de elever som i dag inte kommer in på nationella gymnasieprogram bör det finnas en första väg in i ett yrke eller en brygga till vidare fördjupning och studier inom exempelvis Yrkehögskolan. Alliansen vill därför se över inrättandet av en ny tvåårig yrkesskola som leder till jobb eller vidare studier. Till skillnad från kurser inom Arbetsförmedlingen blir den nya tvååriga yrkesskolan en tydlig del av det ordinarie utbildningssystemet. Utbildningen ska utformas i nära samverkan med näringslivet och innehålla omfattande arbetsplatsförlagt lärande. Utbildningen ska ha hög kvalitet och hög relevans för arbetsmarknaden och blir därmed en väg för dem som snabbare vill ut i arbetslivet.

Alliansregeringen återinförde lärlingsutbildningarna i Sverige vilket har gett fler unga möjligheten till jobb. För att svara på arbetsmarknadens efterfrågan på kvalificerad arbetskraft och ge fler unga möjlighet till eget arbetet bör det ses över hur lärlingsutbildningarna kan utökas och breddas samt hur antalet yrkescolleger kan bli fler. Yrkescolleger ska fungera som kompetenscentrum där de bästa yrkeslärarna med den senaste utrustningen kan samlas.

På gymnasiet finns i dag både högskoleförberedande program och yrkesprogram. På yrkesprogram ska högskolebehörighet inte vara obligatorisk, men möjligt att välja till. Rektor ansvarar för att tillvalet så långt som möjligt är praktiskt genomförbart för den enskilda eleven.

Klimat- och miljöpolitik som gör skillnad på riktigt

Minskade utsläpp

Klimatfrågan är global. Vi ser effekterna av klimatförändringarna, med bland annat fler extrema väderhändelser som torka och översvämningar, runt om i världen.

Under sommaren 2018 har Sverige drabbats av svår torka över i stort sett hela landet och flera omfattande skogsbränder har härjat. Konsekvenserna är ännu inte helt överblickbara men det står klart att stora naturvärden och ekonomiska värden har gått förlorade.

Oavsett vilka slutsatser som kommer att kunna dras när det gäller bränderna finns skäl att redan nu se till att vårt samhälle generellt sett är bättre rustat för att hantera civila kriser i framtiden. Alliansen vill förstärka Sveriges civila beredskap och öka krishanteringsförmågan.

Sveriges lantbrukare ska också vara trygga med att det ska finnas långsiktigt stöd med anledning av situationen som följt av torkan, tillsammans med en långsiktig politik för stärkt konkurrenskraft.

Även om Sverige ligger långt fram i klimatomställningen betyder det inte att vi kan luta oss tillbaka. De klimatmål riksdagen beslutat om, att Sverige inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser år 2045 och att utsläppen från transportsektorn ska minska med 70 procent till 2030, kräver en effektiv klimatpolitik.

För att minska de svenska utsläppen behövs en genomgripande teknisk utveckling och omställning av samhället. Samtidigt är det viktigt att denna omställning sker utan att Sveriges konkurrenskraft försvagas. Att sänka de svenska utsläppen genom att flytta företag, jobb och utsläpp från Sverige är inte att ta globalt ansvar. Tvärt om. Nyckeln till verkligt klimatarbete är att visa att det går att kombinera sänkta utsläpp med tillväxt.

Miljösamarbetet i EU och internationellt ger möjligheter till effektiva åtgärder och större miljönytta som stärker svenska företags konkurrenskraft. Att Sverige driver på det internationella miljöarbetet är centralt även för att nå våra nationella miljömål. Under Alliansens åtta år i regeringsställning lyckades vi sänka Sveriges utsläpp med 19 procent samtidigt som ekonomin växte med nästan 10 procent. Ett resultat som den rödgröna regeringen inte har förmått upprepa. Den nuvarande regeringen har fokuserat på åtgärder som experter kritiserat som ineffektiva. Konjunkturinstitutet slog exempelvis fast att sju av regeringens åtta klimatsatsningar i budgeten för 2018 brister i effektivitet.

Alliansen vill föra en klimat- och miljöpolitik som gör skillnad på riktigt. För oss är det självklart att miljö och klimat inte står i motsats till tillväxt och jobbskapande, utan att de kan gå hand i hand. För detta krävs väl utformade och effektiva styrmedel och att principen om grön skatteväxling upprätthålls. Förorenaren ska betala för sin miljöpåverkan samtidigt som förnybar och miljövänlig teknik kan växa fram.

Transportsektorn står för en tredjedel av de totala svenska växthusgasutsläppen, den största delen från vägtrafik. Den svenska fordonsflottan måste därför bli mer hållbar och utsläppen från sektorn minska. För att minska miljöpåverkan men behålla mobilitet måste transportererna bli effektivare och såväl användningen av biodrivmedel, som forskning och introduktion av ny teknik, öka.

För att göra det möjligt för fler att köpa och använda bilar utan förbränningsmotorer behöver infrastrukturen för fossilfri laddning och tankning byggas ut, exempelvis med laddstationer för elbilar och tankstationer för vätgas till bränsleceller.

Även det nuvarande bonus–malus-systemet behöver förbättras och utvecklas till en kraftfull grön bilbonus, för att ge ökad klimat- och miljöstyrning och större drivkrafter att ställa om. Systemet ska vara teknikneutralt, självfinansierat och intäktsneutralt över tid.

Det bör även göras en översyn av hur och om skatten på all elektrifierad kollektivtrafik, tunga fordon samt miljölastbilar skulle kunna sänkas samt om de är de mest verkningsfulla åtgärderna för att minska utsläppen.

Fartyg som drivs med fossila drivmedel betalar i dag ingen energiskatt för bränslet men dock om de laddar batterierna med landström. Den nedsättning som finns i dag omfattar enbart större fartyg. Detta hämmar omställningen från fossila drivmedel till förnybar el inom sjötrafiken. Därför ska bör därför ses över om nedsättningen av energiskatten på el gälla även för mindre fartyg.

Fler gröna företag

Basindustrin står i dag för cirka en tredjedel av Sveriges utsläpp. Om vi ska lyckas nå klimatmålen är det därför avgörande att vi lyckas minska utsläppen från industrin. Vi ser framför oss en nollvisionsstrategi bestående av två ben, dels utsläppsfri process-teknik och dels teknik för att ta bort och lagra koldioxid, Carbon Capture and Storage (CCS), som exempelvis vid förbränning av biobränslen kan ge minusutsläpp från atmosfären.

Omställningen av den svenska industrin bör snabbas på genom att det ses över hur investeringar i klimatsmart teknik kan stimuleras. Inledningsvis skulle detta kunna ske genom ett investeringsstöd som på sikt omvandlas till ett skatteavdrag.

Det behövs också åtgärder för . att alla miljöprövningar effektiviseras, handläggningstider kortas samt införas ett grönt spår för tillståndsprövningar som innebär att företag som vill göra miljöförbättrande åtgärder kan ges en mer skyndsam handläggning.

Ett grönare flyg

Flygsektorn står för en ökande del av de globala klimatutsläppen. Den flygskatt som infördes av den rödgröna regeringen under tidigare mandatperiod har ingen klimatstyrning som premierar effektiv teknik och den drabbar regioner utanför storstadsregionerna oproportionerligt hårt.

Det är därför angeläget att införa effektiva styrmedel som leder till minskade utsläpp och teknikutveckling, såsom införande av krav på obligatorisk inblandning av förnybart bränsle, för att säkerställa att utsläppen från flygandet minskar på riktigt.

Ytterligare ett verktyg är att införa klimatstyrande start- och landningsavgifter, för att premiera de som använder effektiva motorer eller mer förnybart bränsle.

Sverige bör också ta ledartröjan för att omförhandla de internationella avtal och konventioner som sätter stopp för en beskattning av flygbränsle.

En riktad satsning på forskning och utveckling av biobränslen för flyget bör dessutom övervägas i syfte att åstadkomma en omställning av flyget.

Värna växande skogar

Skogen ger oss grön, förnybar energi och material som kan ersätta fossila alternativ.

Sverige har visat att det går att förena ett hållbart ökat uttag av skogsråvara med skydd av hotade arter och ekosystem. Därför är det besvärande att se hur själva grunden för den svenska skogsnäringen – äganderätten – angrips. De skogsägare som under generationer har brukat sin skog, och därmed också skapat höga naturvärden, allt oftare får se sin rätt att bruka skogen bli kraftigt begränsad.

Det krävs ett omtag för skogspolitiken där skyddet av värdefulla områden bygger på samarbete med markägare och respekt för äganderätten. Med en starkt äganderätt säkrar vi en av Sveriges viktigaste naturtillgångar och därmed vår omställning till ett mer hållbart samhälle.

Alliansen vill tillsätta en bred utredning i syfte att stärka den grundlagsskyddade äganderätten och egendomsskyddet.

Därtill är skogsbyte en beprövad metod som gett goda resultat och som också säkerställer att Sverige kan fortsätta arbetet med att skydda värdefull skog, utan att enskilda markägare drabbas. Därför bör ett nytt Sveaskogsprogram inrättas i syfte att möjliggöra skydd av värdefull natur samtidigt som det säkerställs att skogsägare får rimlig ersättning.

Rena hav, sjöar och vattendrag

Östersjön är ett av världens mest känsliga hav med stora miljöproblem. Övergödning, bottendöd och höga halter miljögifter rubbar havets ekosystem. Vi är alla beroende av att hav och vattendrag är friska. Därför måste vi ta krafttag för att minska utsläppen av exempelvis plast- och läkemedelsrester samtidigt som vi fortsätter arbeta inom EU och globalt för att minska utsläppen.

Övergödning har länge varit ett av de allvarligaste miljöproblemen i hav och vattendrag. Det bör därför ses över hur satsningar på investeringsstöd för avancerad vattenreningsteknik kan genomföras, för att minska utsläppen av bland annat läkemedelsrester och mikroplaster i hav, sjöar och vattendrag.

Vi behöver också arbeta både nationellt, tillsammans med våra grannländer och inom EU för att rädda Östersjön. Sverige bör därför driva på för att öka det internationella samarbetet för att motverka övergödning, giftiga utsläpp och nedskräpning, i Östersjön liksom av andra hav, sjöar och vattendrag.

Tobias Billström (M)

Anders W Jonsson (C)

Christer Nylander (L)

Andreas Carlson (KD)